

(Ne)pozнате народне приče i легенде (3.)

Kako je propalo carstvo Roba Majera

Još od davnih početaka 19. stoljeća u Švicu je došao bogati austrijski grof po imenu Robert Rob Majer sa svojom poslugom.

Majer se bavio poljoprivredom i stočarstvom. Bio je veoma bogat. Imao je veliko imanje i na stotine i stotine goveda. Robert bi svoja goveda vodio na ispašu sve do brežuljka koji se danas zove Majerova glavica, sve do velikih pašnjaka Rastovke i Tusovke u Liplju i Crnom Jezeru. Majer bi goveda vodio tim putem vodio u rano proljeće i vraćao bi se u kasnu jesen.

Toga dana kada bi kroz Švicu prolazila goveda Roba Majera, na vratima crkve stajao bi oglas da nijedna kola ne smiju u to vrijeme biti na cesti jer prolazi stoka Roba Majera. I tako je bilo mnogo godina.

Jedne godine goveda su se vraćala s ispaše u kasnu jesen preko Švičkoga jezera. Voda jezera već se bila zamrznula i goveda su prelazila preko leda. Zadnji koji je prelazio bio je pas čuvar pod kojim je led puknuo i pas se utopio.

Nakon što je pas umro, Majerovo carstvo počelo se raspadati. Stoka je oboljela i ugibala i mnoge druge nesreće zadesile su Majerovo imanje. Robert Rob Majer nije imao ni ženu, ni sinove i kćeri, pa nije imao tko preuzeti posao. Na kraju je Majer otišao iz Švice i umro sam u tugi.

Na Majerovu imanju bilo je par kuća u kojima je živjela njegova posluga. Nakon što je Majer umro, sluge su naslijedile i međusobno podijelile Majerovo imanje, današnju Majerovu glavicu, i uzele prezime Majer, a pašnjake u Liplju i Crnom Jezeru naselili su većim dijelom Krasnari.

Za ovu sam legendu saznala od svoje prijateljice. Ona ju je pak čula od svoga pradjeda, a pradjedu je ispričao njegov djed. Za tu legendu skoro više nitko ne zna i ne može se naći nigdje zapisana.

Napisala: Karmen Žafran, 1. ekon. (siječanj, 2014.)

Legenda o Crnom Jezeru

Ispričat će vam legendu koju mi je davno pričala moja baka. Ne sjećam se baš detalja, ali je u cjelini jako zanimljiva i vrijedi je pročitati.

Dok su jednog jutra slobodni momci i cure na polju radili, razmišljali su kuda će ići navečer u prelo. Jedan momak predloži da se odu okupati u jezero dok još nije zasušilo i nestalo vode. Ostalima se prijedlog svidio i pristanu.

Kad je došlo 6 sati popodne, oni se svi po dogovoru okupe kod Križa te se zapute prema jezeru. S roditeljima su se dogovorili da će se vratiti prije zore kako bi bili odmorni za popodnevni odlazak na polje. Kad je došlo jutro, roditelji su shvatili da se djeca nisu vratila kućama. Okupili su se i počeli ih tražiti. Nigdje ih nisu

našli. Jedna žena koja je živjela u blizini jezera reče im da je sinoć u kasne sate čula neke mlade ljude kako dozivaju pomoć, ali nije digla uzbunu jer je mislila da je to samo sanjala.

Prošla su četiri mjeseca, ali mladih nije bilo. O njima ni traga, ni glasa. Roditelji su se pomirili s time da ih više vidjeti neće. Žena koja je čula njihove povike u pomoć one teške i tužne noći, čula ih je otada svaku večer. I nije bila jedina. Pozive u pomoć u ponoć čuli su i drugi stanovnici u blizini jezera.

Prošlo je puno godina. Nestanak mladih je i danas nerazjašnjen misterij, a jezero je zbog te teške, pogubne i crne noći dobilo ime Crno jezero. Naselje u njegovoj blizini također se zove Crno Jezero. I da ne zaboravim reći ono najbitnije. Jedna žena koja i dandanas živi u blizini jezera kaže kako svaku drugu večer čuje viku, vrištanje i mlade glasove kako dozivaju: „U pomoć, spasite nas!“

Napisala: Ana Višekruna, 1. ekon. (siječanj, 2014.)

Rode, rodiću, otvori!

Jedna Brinjka je otišla na sajam u Senj. Brinjaci su inače odlazili na sajam u Senj prodati krumpir, zelje, fažol i ostalo što bi imali. Malo se duže zadržala nego što je planirala jer je prodaja sporije išla. Vidjela je da će je na putu za Brinje uhvatiti noć i da joj nema druge nego prenoći u Senju. Potražila je prenoćište i pokucala na prva vrata. Kad se iznutra javio ženski glas, Brinjka se obratila na tipično brinjski način (Brinjaci ostale ljude nazivaju 'rodom', ili od milja 'rodićem', pa je tako i ona učinila): „Rode, rodiću, otvori!“ Na to je ženski glas ne otvarajući vrata odgovorio: „Samo ti rodi, al' nećeš kod mene!“

(Isprisaj jedala Suzana Kranjčević)

Krasnarski vrimenjak

Prema pričama naših starih postojali su tzv. vrimenjaci, ljudi koji su mogli utjecati na vremenske prilike, prizvati kišu ili je otjerati pogadajući oblaku ime, a imali su i drugih nadnaravnih sposobnosti.

Ljudi su vidjeli nekoga čovjeka kako je izašao iz šume sav krvav kao da tukao s nekim, a vremenske prilike su se naglo promijenile. To su protumačili tako da se sigurno radi o vrimenjaku koji je naišao na drugoga vrimenjaka pa su se potukli. O ishodu tučnjave ovisilo je vrijeme, ako pobijedi onaj koji hoće kišu, padala bi tada kiša, i obratno.

Moja stara susjeda u Krasnu pričala mi je o jednom čovjeku za kojega se tvrdilo da je vrimenjak. On je jednom sa svojim sinom išao kroz jedno selo u kojem je bio veliki voćnjak. Kad su prolazili mimo voćnjaka, tamo je stajala njegova vlasnica. Dječak je poželio jesti šljive i zamolio ženu da mu da, a ona je odbila.

To je dječaka jako rastužilo, a otac da ga utješi, reče mu: „Nemoj se žalostiti, sve će ja to srediti!“

Kad su se drugoga jutra vlasnici voćnjaka probudili, imali su što vidjeti. Sva su stabla voćki stajala naopako, korijenjem okrenuta prema nebu, s vrhom krošnje u zemlji.

Druga priča o tom istom vrimenjaku govori kako je on išao po ličkim selima, a ljudi su mu morali davati dio uroda jer ih je štitio od vremenskih nepogoda i dovodio kišu kad je trebalo usjevima. Ali ljudi kao ljudi, jednom su se pobunili i nisu mu htjeli ništa dati. On im je rekao da će požaliti radi toga, a oni mu i dalje nisu vjerovali. Kada je opet došlo ljetno vrijeme u kojem plodovi već bujaju, on im je poslao tuču koja je sve uništila. Tako su te godine ljudi požalili što mu nisu vjerovali. Pošto su shvatili da je on stvarno vrimenjak, ponovno su mu počeli davati dio svojih plodova, a on ih je zauzvrat štitio od svih vremenskih nedaća.

Napisao: Jerko Žilić, 3. automehaničar (siječanj, 2016.)